GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 20.

We Srzodę Dnia 8. Marca 1797

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommifsyi Galicyi zachodniey.

Poddani wieyscy czyli chłopi maią bydź przy teraźnieyszych swych własnościach utrzymani.

Końcem obmyślenia poddanym wieyskim tuteyszego kraiu porządney dla nich konsystencyi, wcelu oraz zachowania onych nienaruszenie przy zarobku czyli sposobie ich życia, nakazuie się powtornie ninieyszym tym rozporządzeniem z mocy naywyższego nadwornego dekretu de dato 5go stycznia i względnie do iuż wyszłego pod dniem 8go grudnia roku przeszłego tuteyszego rozporządzenia aby odtąd poddani wieyscy w nienaruszoney posfesfsyi gruntow swych niemniey przy całości do tychże gruntow należącego i inwentarzem opisanego tak bydła iako i innych gospodarskich sprzętow zachowani byli; nie wolono będzie przeto na dal żadnemu Dominium nie. tylko grunta które poddani wieyscy dotąd posiadaią ale nawet i należące do tychże gruntow inwentarzem opisane tak sprzężaie i inne bydło iakoteż którego kolwiek nazwiska gospodarskie sprzęty samowładnie i podług woli swoiey odłączać, odmieniać lub zamieniać. Gdyby iednak osobliwsze okoliczności wymagały, tam lub owdzie iakową uczynić odmianę, oddział albo zamianę podobnych gruntów, w takowym razie powinny zwierzchności mieyscowe do wyżey rzeczonego, pod dniem 8go grudnia roku zeszłego, wydanego rozporządzenia stosować się i względnie do onego postąpić; urzędy zaś cyrkułowe aby wszelkie tym podobne zdarzenia tuteyszemu rządowi, po rozpoznaniu rzeczy, do potwierdzenia podały.

Zakazuie się oraz wszystkim mieyscowym zwierzchnościom, aby żadnych chłopskich gruntow, w których posfesfsyi ciż poddani teraz zostaią, nie przywłaszczali sobie. Nakazuie się onym także, ażeby wszelkie opuszczone i spustoszone chłopskie grunta, w iak nayprędszym czasie nowemi obsadzili gospodarzami, lub tamże gdzie to obsadzenie uskutecznione bydź niemoże, takowe grunta na innych mniey gruntu maiących poddanych podzielili: podobne zaś podziały ażeby każdą razą przełożonemu cyrkułowemu urzędowi do rozpoznania i potwierdzenia podane były.

Ile więc ninieysze rozporządzenie tym końcem do powszechney podaie się wiadomości, ażeby iak naydokładniey wykonane było, tak podobnie zaleca się wszystkim C. Kr. cyrkułowym urzędom, żeby o dopełnieniu onegoż, zupełnego starania dołożyli.

W Krakowie dnia 19 Stycznia 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommissarz.

Jan Edler von Platzer.

Z Paryża d. 14. Lutego.

Po przeczytaniu poselstwa od dyrektoryatu o wzięciu Mantui i pobiciu Papiezkich woysk, iak się w przeszłym Nrze gazety doniesło, na propozycyą Villetard, który wystawił iak nikczemne i pogardy godne, wszystkie kontra rewolucyyne proiekta w oczach bohaterow rzeczypospolitey są, dekretowała rada 500, iż Włoska armia nieprzestaie się dobrze zasługiwać oyczyźnie. Sessya aż się do poźna przeciągła i z wielkiemi okrzykami radości zakończoną została. — Gdy to poselstwo w radzie starszych czytane było, deputowany St. Michael, który tak iak Anacharsis Cloots wielkim przyiacielem powszechney rzeczypospolitey iest, oświadczył że iuż czas Rzym na rzeczpospolitą nazad przeistoczyć. Wolność Lombardzkiego, ludu co dał, iest iuż nieodmiennie zadecydowana. Deputowany Dumas oświadczył zaś, iż teraz naylepszy czas iest zawarcia z całą Europą chwalebnego pokoiu. Ktoż się zemną, rzekł, niezgodzi, kiedy na rozciągaiący się teatr woyny od Zuyder ieziora aż do odnogi Adryatyckiego morza spoyrzy, że pokoy teraz w ręku tych iest, ktorzy Mastrychtu i Mantui są panami!

Dyrektoryat przy odgłosie bębna i armat kazał nowinę o poddaniu się Mantui po całym Paryżu ogłosić. Officyalistę, który ią przy pochodniach wieczór po wszystkich ulicach obwoływał, otoczało kilku jenerałow z oddziałami narodowych gwardyy i liniowych woysk, i te go swemi chorągwiami pozdrawiały; po ulicach dały się słyszeć wykrzyki: Niech żyie rzeczpospolita! Niech żyią obrońcy oyczyzny! Wielu patryotow dawali tego wieczora bankiety. Officyaliści dyrektoryatu 75 letniego starca obywatela Angereau, oyca jenerała tego imienia, który się przy Włoskiey armii tak wsławił, frukiarza na przedmieściu Marceau tu kupczącego, na kolacyą zaprosili. Starzec ten pierwsze mieysce u stołu musiał zasiąć; laurowy bukiet z trzech kolorową wstążką mu podano i liczna deputacya odprowadziła go potym do iego domu nazad. "Sąsiedzi, mowi Redaktor, obawiali się iuż aby nieprzyiaciele rzeczypospolitey nie uwieźli tego starca; ale iakie ich ukontentowanie było, kiedy owego dobrego oyca z wesołą miną i laurowem bukietem ozdobionego nazad powracaiącego uyrzeli!"

Buonaparte teraz ku Rzymowi maszeruie, a reszta armii do Tyrolu. Któryż Francuz, dodaie, Redaktor niebędzie się na potem pysznił powiedzieć: Ja byłem w Włoskiey armii.

Baron Stael tu przybył. — Minister wewnętrzny Benezech iuż z Belgium nazad powrocił. Jenerał Beurnonville także znim tu przyiechał.

Niektore pisma rozgłosiły iak wiadomo, że Benezech minister wewnętrzny do ostaniego spisku należał; on do wiedziawszy się o tym, czym prędzey tu ziechał. Oto iest list iego, który d. 12 z tey okazyi do prezydenta dyrektoryatu napisał:

Obywatelu Prezydencie! Kiedy Royalistow spisek odkryty został, wykonaniem włożonego na mnie od dyrektoryatu w Belgium zlecenia zatrudniony byłem. Dnia 3 dopiero zostałem w Bruxeli o nim uwiadomiony, i lubo listem dyrektoryatu d. 1 t. m. zostałem umocowany zabawienia tam dłużey; pospieszyłem iednak stawienia się przed nim. — Widzę z papierów, iż się na liście między osobami, które od fakcyonisów miały być użyte, znayduię. Ten dowód zaufania tym mocniey mnie dziwi, gdy żadnego z agentów fakcyi nieznam; oni sami dosyć mnie źle znaią, gdy nawet w niepodobnym przypadku, aby się ich proiekt mógł udać, na mnie mogli polegać. — Nic więcey Obywatelu Prezydencie, na moią obronę niepowiem; ale winienem dyrektoryatowi wykonawczemu złożyć moie podziękowanie, że chociażem na tey liście umieszczony był i tu nie był przytomny, ciało prawodawcze zapewnił, iż swoim ministrom ufa. Tak iest, Obywatelu Prezydencie, razem z memi kollegami zasługuię sobie na zaufanie u dyrektoryatu, bo mu z gorliwością służę, bo nienależę do żadney fakcyi, bo nieznam tylko moią powinność, i miłość tylko oyczyzny, przywiązanie do rzeczypospolitey, do konstytucyi i chwała rządu iedynie mi przewodniczą. Pozdrowienie i Szacunek.

Podpisano *Benezech.*

Pomimo tego listu, Louvet i Poultier ieszcze tego ministra podeyrzanem robią; nad tym listem i iego krótką podrożą do Belgium nayuszczypliwsze uwagi czynią.

Po wzięciu Mantui zaraz do naszych jenerałów na niższym Renie wysłano rozkaz, aby się zaczepnie mieli i do Niemiec znowu wkroczyli. Od okolic Brest idzie 20,000 woyska na niższy Ren.

Z Paryża d. 17. Lutego.

W nocy z 11 na 12 nieznaiomy iakiś człowiek udał się z fałszywym rozkazem od ministra policyi do Templu, aby aresztowanych królewskich kommissarzy Dunant, Brottier i Villeharnois na wolność wypuszczono. Gdy wchodził do Templu, szyldwach go zatrzymał i w tym przelęknieniu upuścił ów papier z fałszywem rozkazem. Podpis ministra Cochon i pieczęć policyynego wydziału poznano; ale gdy się lepiey w nim rozpatrzono, poznano iż to był papier z kancelaryi policyi, z ktòrego iakimś taiemnym sposobem wymazano, co było napisane, tylko podpis ministra zostawiono, i nad tym podpisem rozkaz uwolnienia tych więźniów dopiero napisano.

Prezydent z Kale tu agenta królewskiego kommissarza Dunant przyprowadził, którego gdy z Angielskiego pakebotu wysiadał zaaresztowano; znaleziono przy nim wiele luidorów i pakę listów. — Mniemany baron Poly, który za ostatni spisek aresztowany, iest fabrykant szkła, 26 lat stary z Guntersblum przy Moguncyi rodem. — Woyskowa kommissya do sądzenia spiskowych, ieszcze swoich sessyy nie otwarła.

Dyrektoryat ciału prawodawczemu na nowo posłał kilka dokumentów tyczących się ostatniego spisku; między innemi

i wyznanie Karola Sourdat aresztowanego w Kale. Sam wyznał iż za przewiezienie papierów, które przy nim znaleziono 25 luidorów wziął.

Do Rochelle ieden z naszych korsarzy przyprowadził Angielski okręt Judith, na którym między innym 464 baryłek prochu 3 mozdzierze, 18 armat, 2552 karabinów, 1766 bagnetów, 1071 karabinków &c. znaleziono, które do Gibraltaru przeznaczone były.

Podług naynowszych listów z Brest, uzbraiania morskie pod dozorem admirała Morard de Galles nayśpieszniey tam idą. Jenerał Brieux, który się szczególniey do wyprawy Irlandzkiey przyłożył, iest do Paryża wezwany.

Obywatel Henin, który przed rewolucyą na czele wydziału zagranicznych interefsów był, i od nowego royalistów spisku na ministra przeznaczony był, iest aresztowany; ale rozumią że iest niewinny.

Dnia 11 t. m. rada 500 otwarła rządowi na teraźnieyszą kampanią nowe źrzodła, zadekretowawszy: "Iż billety czyli rewerse, które ministrowie od d. 5 listopada za dostawione rzeczy liwerantom wydali lub ieszcze wydadzą, za kupno narodowych dóbr iak pieniądze gotowe przyięte będą. Zaległe pretensye dożywotników i pensyonistów, maią także bydź przy płaceniu narodowych dóbr w ¼ iako gotowe pieniądze, a ¾ iako zapis do wielkiey księgi przyymowane.„ Dożywotnicy, którzy dotąd prawie nic nie brali, oczywiście na tym zyskaią, a przez pierwsze rozporządzenie ułatwiono trudności iakich rząd przez niedostatek gotowych pieniędzy doznawał.

Publiczne nasze pisma napełnione są wyznaniami aresztowanych królewskich kommifsarzy; ale publikum nie wiele teraz historya odwróconego spisku interefsuie, wiedząc iuż główny iego zamiar. Między wielą publikowanemi dokumentami, iest następuiące upoważnienie kommifsarzy, ręką Ludwika XVIII. podpisane i z Blankenburga d. 14 listopada 1796 datowane, nayważnieyszym: " Wszystkim, którzy się dla Króla przychylnemi okażą, sprawiedliwą nadzieię i widoki dla ich ambicyi zabezpieczyć. Zniesienie wszystkich dawnych nadużyciów i naywiększe umiarkowanie w królewskim postępowaniu przyobiecać; tudzież wszystkich stronników królewskich zapewnić, iż króloboycza i jakobińska partya zupełnie od rządu będzie wyłączona. Potym wpływ w nowych elekcyach sobie zabezpieczyć, i ile można deputowanych z partyi brzucha na swoią stronę przeciągnąć; wpływ na całe królestwo rozciągnąć, i Xcia Bourbon, który poprzednikiem Króla będzie, wszystkie sposoby roztropności podsuwać, aby się daremnie na niebezpieczeństwo nie wystawiał.„

Obywatel Vanvilliers, którego spiskowi po kontrarewolucyi na dyrektora żywności w Paryżu przeznaczyli, iest przed tuteyszy kryminalny sąd stawiony.

Rada starszych rezolucyą zaprowadzenia Tachygraficznego dziennika odrzuciła. — Nieiaki Dulac kapitan gwardyi dyrektoryatu iest złożony, ponieważ na iedney kawiarni przymuszał muzykantów, aby piosneczkę: *O Richard, o mon Roi*, grali.

Sławny perukarz, dawniey margrabia

de Beauregard iest za porozumienie z spiskowemi aresztowany.

Z St. Domingo pod d. 17 grudnia piszą, iż mieszkańcy części Hiszpańskiey tey wyspy, niechcąc pod Francuzkie panowanie póyść, do Anglików się przyłączyli.

Poultier pisze w swoim dzienniku: Angielskie pisma na końcu stycznia zapowiedziały w Paryzu poruszenia, a istotniey *the Courier* mieści w sobie: „ P. Pitt rachuie na rozruchy, które na początku lutego w Paryżu nastąpią; 4 osoby, ktore ich są dyrektorami będą złapane i ukarane; ale prawdziwi ich dyrektorowie nie będą wiadomi. " Toż samo pismo mowi, iż ministrowie i w zachodnich departamentach staraią się bunt wzniecić i na ten koniec iuż wysłano emmissaryuszow.

Tenże sam dziennik zapewnia, iż ma niezawodne wiadomości, iż w Lyonie w krotce tęga kontra rewolucya wybuchnie. — W Autun w Burgundyi d. 5 lutego był wielki bunt, który emigranci i wiele tam przybyłey młodzi Lyońskiey wzniecili. Konstytucyyne władze nadaremnie usiłowały go usmierzyć; republikanie nie mogli się ani pokazać; kilku zostało skaliczonych. Tysiąc pięćset ludzi kiiami uzbroionych patrolowało po ulicach i rynku; rozruch iednak iuż usmierzony został.

Policya musiała tu do tey ostrości przyyść, iż po nocach żadne balle nie mogą bydź dawane, a maskowane balle w cale są zakazane.

Z Bruxelli d. 13. Lutego.

Jenerał Moreau przeieżdzaiąc przez Luxemburg, kazał sobie stan żywności i ammunicyi tey fortecy podać i wydał rozkazy, aby wszystko iak nayspiesznicy powiększone było. Obóz oszańcowany o milę od tey fortecy będzie dla okrycia tey ważny forecy uformowany. Te same listy, z których te szczegóły mamy, dodaią iż dywizya jenerała Bernadotte, która na zimowych leżach w okolicach Tyonwillu i Metz stała, odebrała od jenerała Moreau wrócenia zaraz nad Ren rozkaz. Z resztą nie tylko od strony elektorstwa Trewirskiego jenerałowie Francuzcy zakładaią oszańcowane obozy i batteryami osadzone, ale i za Roer rzeką, nad któremi za pański dzień chłopi z Limburskiego będą robić. Mastrycht iest także w stanie obrony postawiony i magazyny tey ważney fortecy napełniaią spieszno.

Od kilku dni przeieżdza tu bardzo wiele jenerałów i wyższych rang officyerów; iedni z po nad Renu do Paryża idą drudzy z Paryża do armii Simbry i Mozy do prowadzenia tego roczney kampanii.

Wysłani od ministra Marynarki do Antwerpii indzynierowie dla wyexaminowania tam potrzebnych robót, aby ten port dla wielkich liniowych okrętów przystępnym uczynić, odpowiedzieli iż do tey roboty bardzo wiele czasu i niezmierne summy potrzebaby poświęcić, a skutek zawsze nie pewny; zaczym do dalszego czasu tak się rzeczy iak są zostaną.

W Flandryi zaaresztowano 8 emigrantów znacznych familiy, którzy iadąc z Hamburga chcieli się wewnątrz Francyi dostać; było ich więcey razem, ale się niektórzy wymknęli. Niektórzy mieli republikanckie z wewnątrz Francyi paszporta; zapewne do Bruxelli będą zaprowadzeni i tam od kommissyi woyskowey na śmierć skazani.

Z Hagi d. 18. *Lutego.*

W Fryzlandyi z powodu ostatnich poruszeń iuż do 150 osòb aresztowano, między któremi ma się kilku znaczących członkow przeszłego rządu znaydować. W Gröningen i Drenthe także kilka osòb aresztowano Z początku rozumiano, iż zaburzènia w Fryzlandyi, z odkrytem w Paryżu spiskiem maią związek; ale dotąd niemasz żadnych dowodow.

W Rotterdamie z powodu zamordowania Francuzkiego żołnierza były także rozruchy. Zamknięto bramy miasta i armaty zatoczono; między municypalnością i zbroynem obywatelstwem nie naylepsza zgoda panuie.

W Amsterdamie kilku oddalonych Xięży miewaią taiemne schadzki. Rada Amsterdamu zł. 1000 temu obiecała, ktoby się o celu ich schadzek dowiedział; obawiaią się aby zamiast do zbudowania rzeczy, szkodliwych kraiowi nie układali proiektow.

Anglicy nasze kolonie Esequedo, Demerary i Berbice za swoie kolonie iuż ogłosili, i że na potym tylko Angielskim okrętom z produktami i żywnością wolno tam będzie przybiiać.

Z Tyrolu d. 12. *Lutego.*

D. 9. t. m. Arcy Xżę Karol do Görz przybył, gdzie się także jenerał Alvinzy znayduie. Korpus którym jenerał Liptay w Tyrolu kommenderuie wynosi iuż do 18,000 ludzi. Francuzka armia iest na 4 korpusy podzielana: Dywizya Romanii, Tyrolu, Fryolu, i Mantui; ostatnia po oddaniu Mantui zapewne inne nazwisko dostanie. Jenerał Massena ku Fryolowi idzie, a Angereau ku Tryestowi. — Francuzi w Weneckim Fryolu opanowali Udine i Palmanowa. — Przy rozszerzeniu się Francuzow w Weneckim Neapolitańska iazda, która tam od zawarcia pokoiu z Francyą w kąterą stała, iest w trwodze iak do domu powroci, gdyż iey Francuzi niechcą przepuścić.

Z Inspruku d. 11. *Lutego.*

Cztery tysiące Darmstatow, którzy w Krainie stali, iuż się z armią jenerała Alvinzego złączyły. — Z Botzen ludzie wciąż uciekaią. — Przedwczorem Francuzi niespodzianie attakowali nasze forpoczty przy Deutschmetz 2 armaty zdobyli i kilku ludzi w niewolą nam wzięli. Jenerał Vukassovich wnet z posiłkiem nadciągnął i z stratą ich nazad wyparł. — Arcy Xżę Karol ztąd depesze do jenerała Colli do Rzymu wyprawił. — Będący w Mantui Austryacki garnizon, aż do 12,000 przez choroby, fatygi &c. miał się zmnieyszyć. 2000 Francuzow osadziło Mantuę. — Austryackie korpus, które w Solurne stoi, iuż do 10,000 ludzi iest mocne; ale ieszcze niemoze nic rozpocząć, poki mu z Szwabii posiłki nienadeydą. — Dzisiay jenerał Fröhlich tu przybył. Hrabia Byssing gubernatorem Tyrolu iest mianowany.

Z Włoch d 13. *Lutego.*

O Rzym iuż zaczynaią się obawiać; naypierwsze familie iuż to miasto opuszczaią, i spodziewaią się iż i Papież z swemi dwiema synowcami ztamtąd się oddali.

Jenerał Colli d. 28 stycznia odprawił z wszystkim w Rzymie woyskiem musztrę, i potym do Civitavechia się udał. Przed wyiazdem swoim 5000 pik i tyleż bagnetow rozkazał zrobić i wiele dużych armat nalać. Stoiące w Portoferrajo Angielskie woyska do Civitavechia przydą.

Wiele Anglikow znaczne summy Papieżowi ofiarowali. — Dla Angielskich okrętow wszystkie swoie porty kazał Papież otworzyć.

Francuzi szypkiem krokiem w Papiezkim państwie postępuią: Cesena, Rimini, Pesaro, Sinigaglia i Ravenna były iuż d. 5 od nich osadzone, a 7 albo 8 iuż zapewne i do Ankony weszli,

Jezioro Lugano, którego trzy części do Szwaycarow należą, Francuzi osadzili. Jenerał Kilmain kommendantowi Szwaycarskiemu oświadczył, iż przeciwne ich neutralności woyskowey postępowanie, do tego kroku go zmusiło, ponieważ zbiegłym Austryackim brańcom dawali protekcye &c.

Król Sardyński swemu wice Królowi w Cagliari zalecił, aby Francuzom do Korsyki wszystko wydał, co tylko Francuzki kommissarz Miot zażąda

Z Frankfurtu d 18. Lutego.

Jenerałowie Cesarscy Fröhlich, Kerpen i Brady są także od Renu do Włoch wezwani; pierwszy iuż tam odiechał. Jenerał Werneck iuż z Anspach powrocił i na nizszy Ren nazad poiechał. Nad Laną i Sieg, przy Dillenburg &c, każą Austryacy fortyfikacye robić, od niższego Renu Francuzow się obawiaiąc.

Podług listow z Berlina 60,000 woyska Pruskiego gotuie się do marszu, i demarkacyyna linia ma się aż do lewego brzegu Renu rościągnąć, a nawet i miasto Kolonia Prussakami bydź osadzone.

Z Hagi d. 21. Lutego.

Zgromadzenie iuż zadecydowało iz konstytucya d. 1. maia będzie ludowi do sankcyi podana; do tego czasu zupełnie zakończona będzie, bo iuż tylko ze 300 artykułow iest do dekretowania.

Na pierwiastkowych zgromadzeniach Prowincyi Hollandyii, uradzono względem administracyi prowincyonalney, że się iey forma zostanie, członki tylko zmienione będą i rok będzie trwała, ieżeli tym czasem konstytucya nie będzie zaprowadzona. Na przyszły miesiąc znowu będą dla wybrania 55 członkow do prowincyonalney administracyi zgromadzenia zwołane.

Obywatel Abbema pełnomocny minister rzeczypospolitey w Hamburgu odiechał do Hamburga nazad.

Publikacya tu ogłoszona została, iż na raffinowany zagraniczny cukier i syrop iest nałozone wielkie cło, i pod surową kara zakazano mięszania zagranicznego cukru z kraiowem, lub zagranicznego przedawania za kraiowy.

W Fryzlandyi iuż spokoyność przywrocona została; niekiedy aresztuią ieszcze do tych rozruchow należące osoby.

W Kliwii przed 8 dniami zaczęto na rozkaz Króla Jmć Pruskiego za Królewicza Ludwika dzwonić, czego Francuzi z początku niechcieli dopuścić.

Czy Düsseldorf w neutralney linii zamknięty będzie, iak tu ieszcze zawsze zapewniaią, czas dopiero okaże.

Z Sztokolmu d 14. Lutego.

Dzisiay gabinetowy sekretarz Jennings ztąd do Petersburga odiechał, dla towarzyszenia naszemu posłowi Stedingk na korónacyą Imperatora do Moskwy. — Pułkownik Hauswolff iest z pensyą na spoczynek odesłany, a kontra admirał Wachmeister wziął dymissyą. — Do rewizyi administracyi i rachunków jeneralnego zmiennego kantoru z przeszłego roku, Król Jmć mianował: na prezesa hrabiego Wachtmeister, a na konsyliarzy sekretarza Banko i ka-

walera orderu północney gwiazdy, kupca Toutin, biskupa i kaznodzieię dworskiego doktora Flodin i plebana Murray.

Z Berlina 28. *Lutego.*

Jutro d. 1. marca po nieboszcze Królowey wdowie po Fryderyku II. i Xciu Ludwiku żałobę dwór nazad włoży. — Feldmarszałek Pruski i panuiący landgraf Hessen-kasselski odiechał ztąd wczoray.

Z Kolonii d. 21. *Lutego.*

Od kilku dni wielkie tu poruszenie widać; wszystko bliski attak na tamtey stronie Renu zapowiada. Z Düsseldorf oczekuiemy kolomny woyska, która w 3ch dniach za Mühlheim się posunie; z tą kolomną woyska z Neuwied i ztąd się złączą W tuteyszym okręgu stoiące woyska dziś maią ruszyć; lecz w tym momencie słychać, iż nie wprzód ruszą aż nowe mundury dostaną.

Od niższego Renu d. 18. *Lutego.*

Fortyfikacye pod białą wieżą i wzdłuż lewego brzegu Renu naprawiaią Francuzi. Od białey wieży także most do będącego na drugiey stronie mostowego szańcu stawiaią. W Nauendorf zatoczono do szańców armaty. — Na rozkaz dyrektoryatu w całem Belgium rząd woyskowy ustaie.

Z Frankfurtu d. 20 *Lutego.*

Austryacki dyrektoryalny poseł w Ratysbonie oświadczył wszystkim posłom ustnie, aby pięcioraki kontiniens na przyszłą kampanią, lub zapłatę za niego, iako też zaległe miesiące Rzymskie, iak nayprędzey dostawiali. — P. Seckendorf imieniem Xcia Sax-Koburg publicznie na seymie oświadczył, iż systema neutralności wyższego Saskiego cyrkułu przyymuie i do niego się wciela.

Woysk marsz do Włoch iuż zaprzestał i kilka regimentów, które tam ieszcze miały pòyść, rozkaz pozostania się odebrały. Nad Laną i Sieg na niespokoyność się zanosi; przygotowania, które Austryacy w swoich kwaterach zimowych czynią, zdaie się zapowiadać, iż Austryacy wnet te okolice opuszczą. Będący na urlopach officyerowie odebrali rozkaz na d. 20 znaydowania się przy swoich korpusach.

Inspektor Budowniczy w Szwerynie do zapobieżenia nocnym napadom i złodzieystwom, doświadczony instrument wynalazł, za pomocą którego złodziey, czy on się ścianą, czy oknem dobędzie zawsze odkrytem i pewnie ustraszonym zostanie. Ten instrument dzwoni, w momencie świecę zapali, i kiedy kto chce iak z fuzyi puka.

Od Dunaiu d. 21. *Lutego.*

Podług listów z Wiednia elektor Bawarski kazał Cessarzowi przez swego posła oświadczyć, iż rezolwowany iest nietylko woysko swoie pomnożyć, ale nawet i millicyą uformować, tak żeby całe iego woysko ze wszystkim 80,000 ludzi wynosiło. "Ażeby zaś Cesarza Jmć takowe przedsięwzięcie niezastanowiło, elektor Bawarski zaręcza Cessarza Jmć o swey przychylności, i że kontyniens w iak naylepszym stanie do armii Rzeszy odeszle; tudzież rozumie, iż tym Cessarza Jmć armii ulży, gdy obronę swego kraiu sam na siebie przyymie i ten iest iedyny cel iego uzbraiania. ,,

Z *Prezburga d* 24. *Lutego.*

Niemał co dzień liczne transporty idą z Węgier do armii Włoskiey; toż samo i do armii Renu, gdzie nawet d. 15 t. m. stoiący w Pest batalion Esterchazy tam pomaszerował.

DODATEK

DO N^ru. 20.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 8. Marca 1797.

Z Paryża d. 18 Lutego.

Z Paryża miał przyiść rozkaz do jenerałow Francuzkich, aby z cyrkułem Szwabii po nieprzyiacielsku obchodzili się gdyż on dalszy ciąg negocyacyi o pokoy zerwał.

Z Petersburga d. 5. Lutego.

Jenerał Leitnant Wiaźmitinów otrzymał kommendę Petersburskiey fortecy i pułk jenerała Czerniszewa, ktory to ostatni uwolniony od słuzby i zostawiony przy swoiey pensyi. — Jenerał leitnant od indżynierów Tuczkow umieszczony w senacie na własne żądanie z nadaniem godności taynego konsyliarza. Jenerał leitnant Rautenfeld uwolniony od służby z pozwoleniem noszenia munduru tego pułku, którego był szefem. — Podpułkownik Baturin, któremu jenerał feldmarszałek graf Suworow z swoiey woli dał abszyt, zwrócony nazad do służby: gdyż według ustaw nik niema tey władzy prócz samego Imperatora, wyiąwszy tylko, gdy woyska są za granicą.

Z Petersburga 7. Lutego.

Dnia 29. stycznia, przyganiono jenerałowi leitnantowi Apraxin za wysłanie w interessie prywatnym unter-officyera, rzeczony unter officyer degradowany i do regimentu Koxholmskiego za gemeyna przeniesiony. Tegoż dnia naysurowiey przykazano, aby nikt od przepisaney formy mundurów nieoddalał się. — Dnia 30 stycznia. Podporucznik pułku Orenburskiego Fedosieiow, za śmiałe gadanie o wolności, do sądu kryminalnego oddany został. — Dnia 31 jenerał maior Zoricz jenerał leitnantem, a jenerał leitnant Wadkowski kommendantem w Marienthal i członkiem kollegium woiennego mianowani. — Dnia 2: lutego jenerał maior Szerstnew otrzymał

szefostwo Mało-Rossyyskiego grenadyerów pułku, a to na mieyscu jenerał maiora Krasno-Miłaszewicza, który iako aktualny konsyliarz stanu w cywilney służbie zostawać ma. Jenerał leitnant Viomenil ma bydź policzony w korpusie Xcia de Condé. — Dnia 3 lutego kapitan Merlin wysłany kuryerem od feldmarszałka grafa Suworow, przeniesiony został do garnizonu Ryskiego, a feldmarszałkowi Suworow dano przyganę za posyłanie kuryerem woyskowey osoby bez słuszney przyczyny. Równąż przyganę odebrał jenerał od kawaleryi Xżę Wołkoński za danie z swoiey woli urlopu maiorowi Czeliszczew.

Z Grodna d. 27. Lutego.

Akt Delegacyi.

My urzędnicy i szlachta, obywatele powiatów Grodzieńskiego i Lidzkiego, podług uniwersału przez JW. Tormansowa Gubernatora Wileńskiego, w dniu 18 stycznia 1797 r. wydanego, w terminie przez tenże uniwersał oznaczonym, do miasta Grodna zgromadzeni. — Usiłuiąc i zamiarom rządowym i obywatelskiey w uczuciu dozwolonego nam szczęścia gorliwości odpowiedzieć; za zgodną i iednomyślnością przytomnych w tym mieyscu obywateli, JW. JP. Antoniego Wołłowicza kasztelana Mereckiego, orderów orła białego i S. Stanisława kawalera, za deputata z obu tych powiatow do aktu koronacyi Nayiaśnieyszego Pawła I. Imperatora Rossyyskiego, łaskawie nam panuiącego obraliśmy, przez którego przytomność i wspaniale dozwolone do Maiestatu Jego Imperatorskiey Mosci zbliżenie się, naywyższe i naypowinnieysze oświadczamy uszanowanie.

Od czasu wstąpienia na tron, każdy dzień panowania iego nowemi oznaczony dobrodzieystwy, dał nam uczuć tę słodycz, którey szczęśliwy tylko lud doznaie, a którey pobudek dobry tylko Monarcha słuchać potrafi. — Uwolnienie od rekruta i podatku podusznego, wyzwolenie nieszczęśliwych ieńców, a ztąd przywrócenie żonom mężów, dzieciom oycow, siostrom braci, osieroconey familii opiekunów, są to udziały łask naywspanialszych, które wszystkich obywateli serca napełniaiąc radością, zaszczepiły w nas wdzięczność, moc wyrażenia przychodzącą; dzieci w niemowlęcym porzucone wieku, dzisiay z ręki N. Imperatora oddanych poznawaiąc oyców swoich, wielbią imie Pawła, a mocą radosnego uczucia i tkliwości, przenikaiąc Niebiosa, Oycem Oyców nazywaią.

Te dobrodzieystwa Nayiasnieyszego Imperatora okazuiąc monarchę, uszczęśliwienie ludu w prawidłach swoich maiącego zostawuią razem nadzieię, iż dalszy los nasz w taki sposób miłościwie urządzić raczy, który wspaniałości i dobroci iego, a naszym dawnym prawom, przywileiom, formie i przyzwyczaieniu odpowiadać może. Wspaniałey N. Monarchy litości i nieograniczoney dobroci dziełem będzie, że naród dzisiay łaskawym N. Pawła panowaniem zaszczycony, cieszyć się zgoła z prawdziwey szczęśliwości. — Pisano w Grodnie d. 14 lutego 1797 roku.

Adres do Xcia Repnina.

Sprawiedliwość w rządzeniu, łaskawość w postępowaniu, względność w wykonaniu, dobroć i łagodność w wysłuchaniu, są to własności, które rząd W. X. Mości szanownym, a dla nas pamiętnym i miłym uczyniły. — Nadto czuiemy prawdziwey i uprzeymey wdzięczności, żebyś

my oney w publicznym teraz zgromadzeniu nieoświadczyli W. X. Mości przez wybranego od nas na akt koronacyi Jego Imperatorskiey Mości deputata. Z ukontentowaniem przytomność, a z rozrzewnieniem oddalenie się iego wspominamy. — Lecz zbliżony do sprawiedliwego i dobrocią słynącego tronu, zostaw Mości Xiążę na zawsze nam zaszczyt opieki swoiey, do którey dobroć iego daie nam prawo i nadzieie, a którey się oddaiemy, przez oświadczenie tego uroczystego uszanowania. Działo się w Grodnie dnia 14 lutego 1797 roku.

Z Liworna d. 8. Lutego.

Jenerał Vaubois wczoray rozkaz do marszu odebrał, i 1400 ludzi Francuzkiego woyska, z muzyką stąd wymaszerowało.

Dnia 25 stycznia w Modenie na Cyspadańskim kongresie zarzucono pytanie: czy o religii katolickiey bedzie mowa? Odpowiedziano że nie. Jak tylko ta wiadomość po mieście się rozeszła, wszędzie kartki rozrzucono wzywaiąc dobrych chrześcian, aby się przed pałac narodowy stawili, i raczey umrzyć iak religii katolickiey krzywdę uczynić pozwolili. Dnia 27 zebrało się ze 400 ludzi przed pałacem i niech żyie religia katolicka krzyczeli. Dwoch deputowanych imieniem ludu do kongressu wysłano, a w tym dragonia z gołym pałaszem całą tę kupę rozpędziła.

Z Sinigaglia wieść się rozchodzi, iż Oyciec S. Rzym opuscił i do Malty się udał.

Z Berna d. 4 Marca.

Arcy Xże Karol d. 27 lutego o godzinie 3 po południu w towarzystwie jenerała Bellegarde przy radosnych wykrzykach licznie zgromadzonego ludu, z Wiednia na Klagenfurt do Görz dla obięcia jeneralney nad Włoską armią kommendy wyiechał. Ucisnionemu temu kraiowi na pomoc przybydź, tyle poległych braci na placu boiu śmierci się zemścić, i przez tyle zwycięztw zhardziałego nieprzyiaciela upokorzyć; tudzież Tyrol, Karentyą i Austryackie dziedziczne kraie przed siłą nieprzyiacielską zasłonić, oto iest wielkie przeznaczenie młodego bohatera, i potrzeba wyznać iż nie iednego zbronią oswoionego i siwem włosem okrytego bohatera, tak trudne przedsięwzięcie by zatrwożyło. Waleczną iednak, ale przez ciągłe nieszczęścia ostudzoną armią, ieden tylko Xżę Karol potrafi ożywić. Cesarz Jmć gdy iuż plan działania umowiony i woyska do niego przeznaczone zostały, nadał nie ograniczoną moc Arcy Xciu Karolowi czynienia podług iego upodobania co będzie widział potrzebnego. — Kommenda nad armią Renu ieszcze nie iest nikomu udzielona.

Z Petersburga nam na nowo nadzieie czynią, iż tamteyszy dwor w krotce do teraznieyszych okoliczności stosowne przedsięwezmie kroki.

D. 26 p. m. syn jenerała barona Sternthal kuryerem od armii jenerała Alvinzy do Wiednia przybył. Słychać iż jenerał Massena nad Piawą, którą chciał przebyć nazad odparty został.

Papież podług naynowszych wiadomości udał się z Rzymu do Malty. — W Tryeście wielkie przygotowania do obrony czynią.

Z Zemlina d. 20. Lutego.

Z Peterwadynu i Zemlina garnizony do armii Włoskjey wymaszerowały; niezostały się tam tylko dywizye rezerwy, a

mieszczanie warty będą zastępować. Tu i w okolicach tuteyszych obawiamy się rozboiow, które rozboynicy Tureccy kupami wydziwiaią.

Turecki ieden poddany, chcąc przeciw ustawom Cesarskim, zakazany gatunek pieniądzy do Belgradu przemycić, został zatrzymany i kilka sztuk takowych przy nim znalezionych pieniędzy zabrano i tym czasowo w sądzie złożono. Po odebraney wiadomości otym zdarzeniu, basza Belgradzki podług swego zwyczaiu, w ostrych wyrazach przeciw Cesarskim w tey mierze ustawom oświadczywszy się, domagał się pod groźbą użycia odwetu o wydanie takowych pieniędzy, i zaraz do wykonania swey groźby przystąpił, kilku kupcom Cesarskim poddanym kazał handel pozamykać i odesłaniem ich zagroził. Jego żądaniu dla dobrego sąsiedztwa uczyniono prawda zadosyć, ale przytym dano mu do zrozumienia, iż tylko na ten raz się to czyni, i aby to na potym za przykład nie służyło. Słowem ten cudowny Turek szuka wszelkiemi sposobami bez dania mu znaszey strony żadney przyczyny dobre sąsiedztwo naruszyć.

Dotąd bardzo wiele Turkow w handlowych interessach tu przybywało i więcey naszemu handlowi szkodzili, iak dopomagali, od graniczney kommendy wyszedł tedy rozkaz, iż żaden bez maiącego ztąd paszportu nie będzie się tu mogł z towarem pokazać. To potrzebne rozporządzenie bardzo chciwemu pieniędzy baszy do smaku przypadło; zaraz bowiem wydał rozkazy, iż żadnemu Cesarskiemu poddanemu do Tureckich granic nie wolno będzie wniść, ieżeli od niego paszportu nie będzie miał i od każdey głowy piastra niezapłaci.

DONIESIENIE.

Magistrat Cesarsko Krolewskiego Stołecznego miasta Krakowa, Marcina i Jozefa Chławattych braci rodzonych, niegdy Słł: Jana Chławattego mieszczanina Krakowskiego synow. Jakoba Jasiorskiego, niegdy Bonawentury Jasiorskiego cieśli mieszczanina Krakowskiego syna. Antoniego Mrozowskiego, niegdy Słł: Mateusza Mrozowskiego stolarza mieszczanina Krakowskiego syna. Pawła Mozera, niegdy Słł: Antoniego Mozera krawca mieszczanina Krakowskiego syna. Stanisława Raba niegdy Słł: Macieia Raba stolarza mieszczanina Krakowskiego syna. Józefa Szleysza, Słł: niegdy Franciszka Szleysza kurdybanika mieszczanina Krakowskiego syna. Józefa Sobczyka, Słł: Jana Sobczyka syna. Antoniego Tobiaszewskiego, niegdy Słł: Antoniego Tobiaszewskiego kupca Krakowskiego syna, od lat kilku w mieście Krakowie nieprzytomnych obwieszcza, aby końcem odebrania maiątkow na nich przypadłych do tuteyszego magistratu zgłaszali się lub gdzie się znayduią o sobie donieśli.

Dan w Ratuszu Krakowskim na sessyi Magistratu dnia 6 marca 1797 Roku.

F. N. Lichocki, P. M K.

Urodzeni Michał i Franciszek Tomiccy bracia rodzeni, chcąc się dowiedzieć o życiu Michała Tomickiego stryia swego rodzonego, ktory ieszcze przed rokiem 1753 z Woiewodztwa przedtym Krakowskiego oddalił się, oraz o pozostałych może naturalnych iego sukcessorach. Upraszaią wszystkich, ktorych ninieysza odezwa doyść może, aby o potrzebny iuż powyższey wiadomości, do kantoru Gazety Polskiey Krakowskiey doniesienie swoie uczynić raczyli, gdy w razie niebędących iuż przy życiu rekwirowanych osob, sami wraz z siostrami, substancyi po Michale Tomickim, iako rodzonym stryiu, pozostąłey, dopominać się będą mieli prawo.